

A lap szemléi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide kiltteredők az előfizetési díjak, nyilvántartás és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilvántartási szám 50 fillér.

Feloldó szerkesztő:
ZRINYI KAROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapigazgató:
STRAUSZ SÁNDOR.

Tavaszi.

Még itt-ott hideg szelek fujnak s borongóz az ég boltozata, de a közeledő tavasz napsugaras fénye általában már keresztül tör a tél kegyetlen uralmán s langyos szellők csókdossák a fagy s hidegségokozta sebbeleket. A tarlott mezőkön még csikorog az avar, még hű takarja a bérci tetőt, de im a lilaszínű ibolyácskák az erdők rejtekén már felütöttek illatos fejecskéiket, hirdelve, zengve a tavasz eljöveteleit.

Még csendes a lombtalan erdők állászo sűrűsége, a dalos sereg még nem érkezett vissza a melegebb vidékekről, de itt-ott már csipognak a természet dalos képviselői, jelezve, hogy ize már ők is megéreztek a jobb idők járását s örömmel köszöntik a tavasz ébredését.

Hosszú s kemény telünk volt. A közgazdasági nyomorúságot még tetézte a kiveteles zord tél sanaryósága. A munkátlank, a keresetnélküliek ezer gondját még szaporította a hideg elleni védelem nehézsége. Sokan, igen sokan nem felejtik majd el azt a tengerkint s szenvedést, mit nékik e kemény évszak okozott, de valamennyien örömteli zsolozsmával köszöntik a ködöt áttörő első tavaszi napsugarat, mely bepillantást enged a jövőndöbe s mely új hajtásra serkenti csökkendő reménységük elszáradt lombozatát.

Itt a tavasz! Nem azért, mert a kalendárium is úgy írja elő, nem azért, mert egy-egy melegebb nap már előreveti fényét annak a kellemes évszakra, mely elkövetkezik, hanem mert mindnyájan érezzük, hogy a reménységek tavasza is elérkezett: egy jobb jövőndö, egy kellemesebb élet, könnyebb létfentartás virágzó korszaka.

A közgazdasági depresszió is lényegesen

eguedett. A sivar mult egy rózsásabb jövőndö elérkezett igéri. Mindenki fellélegzik, mint egy nehéz álomból; a közgazdasági élet megszabadult a reánehézedő lidércnyomstól s mindnyájan repeső szívvel várjuk a jövőndöt, mely új tavaszt, új virágzást igéri minden közgazdasági intézménynek.

Eleg is volt a szenvedésből; betelt mérteke a nélkülözésekből. Az agyonsanyargalt nép — kivétel nélkül mindenki — elfuló lélegzettel leste a tavasz megszületését, mert minden reménységét ennek elérkezébe vetelte. S hisszük s reméljük, hogy bizodalunkban ez egyszer nem csalatkozunk. Hiszünk egy új tavasz születésében, egy jobb, egy munkásabb korszak eljöveteleében, melyben a munkás kéz munkára talál, a szorgalom elnyeri megérdemelt gyümölcsseit.

Eljött a tavasz! A fák koronáin olt díszelnek a fakadó rügyek. Biztosítékai, hogy nem végérvényesen pusztult el azok lombzata. Jelöl annak, hogy minden szunyadt csupán, de nem halt meg örökre. A mezőkön apró fűszálak ütök fel fejecskéiket s idestova pár nap múlva már zöld takaró fedteteti el, hogy rövid idő előtt olt még szürke egyhangúság szomorította el a szemlélőt. A néma erdő dalos énekkara is megkezdí vidám hangversenyt s minden, de minden egy dícsérő hymnusban tör ki, mely a természet, az örök s jószágában kifogyhatatlan természet dicsőségét zengi.

Csalakozunk mi is az örvendezőkhoz. Tanuljunk tőlük remélni s ne csüggedjünk el bajaink közepette mi sem, hiszen látjuk, hogy bármily szigorú, bármily hosszú kemény s rideg tél kizozott el, a tavasznak el kell következnie. Mert a természet mindannyiunknál hatalmasabb, jobb, könyörületesebb s a sebekre, legyeknek azok még oly sajgók is, irt, balszámot hoznak. Ha elérkezik annak az ideje.

Színészet Csáktornyan.

Mult heti számunkban sajnálatunkra konstatalnunk kellett, hogy a közönség nem pártolja kellőleg a színészetet. Most azonban jól esik megállapítanunk, hogy fordulat állott be a színházlátogatás dolgában, mert a mult héten az előadások nagyobb része ki elégtő számú nézőközönség előtt folyt le. Az elért erkölcsi és főleg anyagi sikerhez a szintársulat együttes sikeres törekvésein mindenesetre tetemesen hozzájárult Kárpáthy Ilonka, a Király-színház tagjának vendégszereplése, kinek két fellépése eleve tett házat biztosított, de szombaton (Cigányprimás) és vasárnap (Katonadolog) is szépszámu közönség élvezte az előadásokat.

Általában mondhatni, hogy a színészek minden egyes darabban a legjobbbat nyújtották, szinte látszott törekvéseikből, hogy a csáktornyai igényeknek minden tekintetben meg akarnak felelni. Különdően jól beleélté magát szereibe Nyárai Rezső, ki természetes, otthonias játékaival minden alkalommal általános tetszést aratott. Deák Gyula, rendező ügyessége mellett, kítűnő alakítónak bizonyult; különösen sikerült volt és állandóan jókedvre hangolta a nagyszámú közönséget Lencsés, szerepében (Nemtudomka) Tóth Béla, mint énekes, összes szerepeiben bizonyította rátermeltségét. Igen szépen énekelt mint Gábor (Nemtudomka) mikor is erős és tiszta baritonja különösen érvényre jutott. Kuhn Dezső eredeti alakításai igen jól sikerültek; Sándor Imre, Sándor Andor és Kafa Gyula is minden tekintetben megállták a helyüket. Kiss Árpád igazgató Tarján főhadnagy (Dolovai nábob leánya) szerepében mutatkozott be a közönségnek, mely a jól átértelt előadást kellő lapssal honorálta. Kárpáthy Ilonka vendégszereplése teljesen kielégítette a közönség kényes ízlését;

A Soguna.

Japán legenda.

Ahol kormos sötét éjszakákon
Tűzfolt látszik az ég színén,
S morog a föld, mint a haragos vad:
A Fuzsijama hegy tövében
Élt viagtól csendben elvonulva
Kosima, az elvert Sogun,
Minden pompát, fényt, nagyzást kerülve,
Tépett szívvel, nagyszomorún.

Amióta Jesszó vad bércet
Száműzve elhagyta szegény,
Úgy érezte, nincs boldogtalanabb
Nátánál itt a földtéken —
Került mindent, ami földézné
Emlékébe a régi kort:
Eltemetett hajdani nagyságát,
Ami fölött most üle tort.

Tuják közé mélyen eltemetett
Kicsinyke lak volt otthona,
Két hű család s egyetlen gyermeke
Élt oldalán: Hirusaka.
E cseppnyi lény, e kis sárga szépség

Volt vigasz, volt öröme.
Ha ugyan a gyászabornult szívnek
Lehet még fénye, dertje!

Hirusaka, mint egy bájós Irisz
Fejlődött apja oldalán,
Szépségének híre messze szárnyalt,
Tul Kyotón, Kagaszimán.
Jöttek is a kérék messze földről:
Tungusz, dsin és tatárflak.
Chinából is, szép selymes ruhákban,
Mind fejedelmi jogaik.

Hirusaka jéghidegen maradt,
Ajándék, szó, nem vette meg.
Összehívta kéréit egy napon
S velük röviden végezett:
•Kezem, szívem — mondá — azé leszen,
Ki Jesszót megszerzi nekünk!
Én férfiben csak hőst imádkozok;
Addig urak Isten velünk!

A sok kérék szépege összenéz,
S egymásután mind megszökik;
De helyettök egy csatlós lép elő,
S hűvel tédre ereszkedik:
•Szép Soguna! szóla nagyvakmerőn,

Jesszót nektek megszerzem én.
Igérd kezéd vagy hullas könyeked,
Majd ott künn a harc mezején.

És folyt a vér. Az ajnok vére folyt
A japán kés haj! Jól talál!
Hosszú bambuszláncáikon megin
Fel volt írva: itt a halál!
Jesszó népe hódolva purba hullt,
Hűségül haját vágta le
S kecskéivel futva temetkezett
Bőlénylakta erdőibe.

A harc után nagy diadalmas
Ismét trónján az őz Sogun,
Nem bolyongott többé tujái közt
Tépett szívvel, hős szomorún.
S utóda lett a bator, hős vitéz
Hirusakát ő nyerte el,
Ma is él még utódkiban nevük
S utódul is mind hőst nevel.

Zombory Gyula.

iskolázott, kellemesen csengő hangjával, egyszerűen kedves és diszkrét játékával méltán kiérdemelte a nyílt színen is aratott viharos tapsokat. Fáskertti Mariska kedves és élénk játékával állandóan élvezi a közönség tetszését; Somos Piri megjelenésével és könnyed játékával vívja ki a közönség szimpátiáját. Asbóth Lili és Kiss Mariska is megfelelően játszottak.

A színpad minden egyes alkalommal kicsinynek bizonyult s ezért az operetteknek a táncszámok sem érvényesülhettek. A díszletek hiányossága is rontotta a hatást, ami határozatlan rovására esett az összbnyomásnak, mire pedig játékával a szintársulat minden tagja dicséretreméltó módon törekedett.

A hét hátralévő napjain a Majolika, Tökéletes asszony, Samuka és Vörös Talár vannak előkészületen.

S.

K Ü L Ö N F É L É K .

Lemegyek a ...

Lemegyek a faluvégre;
Füstöl a babám kénye: ...
Tudom vár.
Tulipiros rokolyában
Rózsánál szebb orcájára
Csókot vár ...

... Nem megyek a faluvégre;
Füstölhetsz rózsám kénye:
Hisz mást vár!
Mezéd csópp ajakától
Más ittasul, hej, más kábul:
Rám nem vár! ...

Kontler Gyula.

— **Március 15.** Gyönyörűen ünnepelték meg márc 15-ét a szentlisisi áll. isk. iskolában két szép gyermekszünetarabban. »Március 15« és »A hazatérő« c. történelmi játékokkal. Szeret az bizonyítja legjobban, hogy többek kerésére 17-én is meg kellett az előadást ismételni. A kis falusi gyermekek oly hűen alakították szerepeiket, hogy nem egynek a közönség köréből könnyű gördült szeméből. A siker koronája a fényes rendezést Trebczyk József és Vinkovics Lajos tanítókat illeti, akik fáradságot nem ismerő munkát fejtettek ki az ügyben. Nagyban emelte az ünnep fényét Spos Károly gondn. előző leendőletes ünnepi beszéde, melyből az igazi hazafi érzése tündöklött. Beszéde után a szereplőket pénzjutalomban részesítette.

— **Esküvő.** Lukovnyák Bernát, a Csáktornyai Takarékpénztár Részvénytársulat tisztviselője, f. hó 15-én kötött házasságot a drávanagyfalui áll. anyakönyvi hivatalban Beldegrün Annakával Győről.

— **Sirius időjárása.** Sirius jóslata szerint március vége felé helyenkint eső, sőt zivatar is igérkezik. Április 7-től az idő megváltozik: hűvös, szeles napok igérkeznek. E ő. hó és jéggel kevert zivatarok várható s gyenge éjeli fagyolt kell tartani.

— **Dörgés.** Az első égzengés már megtörtént. A tavasz hivatalos napján sűrű zápor kíséretében villámolt és dörgött A zivatar rövid ideig tartott.

— **Iparosok ösztöndíja.** A kereskedelmiügyi miniszter a Voith-féle alapítványnak 2200 K-ra (1100—1100 K) ösztöndíjra hirdet pályázatot. A K-ra (1100—1100 K) ösztöndíjért fiatal magyarországi iparosmesterek vagy idősebb segítők folyamodhatnak, továbbképzés, mű-

helyi berendezkedés címén. A folyamodványhoz, mely március 30-ig a soproni ker. és iparkamarához nyújtandó be, születési, magyar honosságot igazoló, erkölcsi és vagyoni bizonyítvány és az iparlestület bizonylata csatolandó.

Iparosok özvegyeinek támogatása.

A Goldberger Erzsébet által tett alapítványi kereken 2400 K-ot tevő kamataira a kereskedelmiügyi miniszter 8, három—háromszáz K-ás segélydíjra pályázatot hirdet. A pályázat határideje március 30. A pályadíjakat magyar honosságú iparosok szegénysorsú özvegyei, vagy 18 évüket még be nem töltött árvái kérhetik. A kérvények a miniszteriumra címezve a soproni ker. keresk. és iparkamarához küldendők.

— **Allandó mozi.** A Heinrich-féle allandó moziban a múlt héten két előadás volt. Mindkettőnek érdekes programja volt s ezért nagy látogatottságnak örvendtek. A vasárnapi előadás slágerdarabja A 40 éves asszony szerelmi dráma 4 felvonásban volt, melynek főszerepét a híres Nansen Bethi dán színésznő játszotta. Szerdán A család anyját adták, egy párisi művész főszerepével. A programot érdekes apróságok egészítették ki.

— **Szembeszállt a hatósággal.** Karád István belicai lakos vagyona a végrehajtási fogantatás miatt Karádi belenyugodott a megváltoztatandó; csak a kedvenc lovat akarta megmenteni. Hogy a felírástól megmentse a lovat, a kamarába zárta el a végrehajtók elől. A végrehajtók azonban tudták a lórol s amikor utána kérdezősködtek s a kamarába beakartak hatolni, hogy azt is befoglalják, Karádi békával állotta fel a végrehajtók útját s halálát fenyegette azt, aki a kamarába behatol. Természetes, hogy Karád Istvánt ezért a nagykanizsai törvényszék felelősségre vonták s mert büntősségét megállapította, érte egy heti elzárásra ítélte.

— **Rendelet a vandorcigányok ellen.** A vásárokon allandó panasz a vásárosok részéről a sok tolvajlás és csalás, ami ilyenkor megtörtént. A tapasztalás azt bizonyítja, hogy ezeknek legnagyobb részét vandorcigányok követik el. Ez arra indította Zalavármegye alispánját, hogy az összes megyei hatóságokhoz körrendeletet intézzen. A rendelet a hatóságokat arra utasítja, hogy a vandorcigányokat a vásárok közeléből minden eszközzel távolítsák el.

— **Apa és fia egy gyékényen.** Váltóhamisításért vonta kérdőre a nagykanizsai kir. törvényszék Ribics Lénárdot és Dömötör nevű fiát, muracsányi földműveseket. A hamisított váltó összege 300 koronára rúgott. A fia azért került bajba, mert apja a váltó hamisítására erőszakkal kényszerítette. A törvényszék mindkettőt bűnösnek találta s az apát 8, a fiút pedig 5 hónapi börtönbüntetésre ítélte.

— **Itt a tavasz.** Itt a tavasz, de nincs benne köszönet. Napsütéssel hiteget, de közben hideg szelet fúj s hideg esőcseppek ver az arcunkba. Olyan mint a kacér asszony, aki a kivánságokat szemszággal élesztgeti, de aztán hideg mosollyal megy tovább. Várjuk, kívánjuk már az igazi tavaszt, a napos, mely a rügyeket nyílásra csábítja, mely a virágszirmok illatos nyelvén beszél a lelkünkkel. A hosszú unalmas tél után jól esnék egy kis megváltás a kellemes tavasz kepeben!

— **Még egy váltóhamisító.** Kiss András muracsányi gazdálkodó most már ötödikben állott a nagykanizsai törvényszék előtt, most is a váltóhamisítás színtű vádjával terhelten. A múlt év őszén színtű elítélték ilyen bűntény miatt két évi fegyházra, az ítélet azonban még nem jogerős. Most egy kétezer koronás hamis váltó miatt idézte a kir. ügyész a törvényszék elé, melyet a perlaki Alsómuraközi Takarékpénztár számított le. Kiss András a felesége nevét hamisította rá a váltóra. A törvényszék Kiss Andrást a hamisításért újabb 8 havi börtönbüntetéssel sújtotta.

— **Uj Murahid.** Ismét szaporodik eggyel a murai hidművek száma. Közel létező koronába kerülő híd terveznek a Murán, mely a szemeyeni és damási partokat fogja összekötni. F. hó 24-én d. u. volt a helyszínen a kereskedelmi miniszterium kiküldöttje Fuss Nándor orsz. képviselő kíséretében, s a helyszíni szemle után Dékanfalva községhezálal közel 1000 főnyi halgtótságnak mondta el a híd állását Fuss Nándor országgyűlési képviselő magyarul, a mit Ehrenreich Nándor pl. bános horvát nyelven tolmácsolt Dunása. Muragárdony, Törökudvar és Murafalvából özszesereglett tömeg bizonyítja az érdeklődést s várják a híd léte-tését, mely hivatala lesz a gazdákat a szomszéd szőlőhegyeken levő birtokuk könnyű megközelítéséhez segíteni. A híd léte-tése körül Ehrenreich Nándor dékanfalvai plebános szízzelt kívánó érdemeit, aki kezdeményezője és sürgetője volt a nagyfontosságú gazdasági lényezőnek, melynek magyarorszási szempontjából is jelentékeny szerep jut ezen a vidéken.

— **Lovrecz ügye a kir. táblán.** Lovrecz Matyas hétézerévi 62 éves földműves bestvási hírnévre tett szert tavaly Vince fiát istállója szenygödreben tartotta éveken át. A kéhezelt s valóágos csontváza aszott, magaval tehetetlen, gyengelemű 25 éves torzalakra a csendőrök találtak rá házkutatás alkalmával. A szerencsétlen teremtés nem sokára meghalt, az öreg Lovrecz pedig a nagykanizsai törvényszék elé állították, ahol három havi fogházbüntetésre ítélték. A pécsi ítélőtábla ezt a büntetést soknak találta s Lovrecz Matyasra bestvási teltéért egy hónapi s 14 napi fogságot mért rá.

— **Telefon.** Csáktornya, Keszthely, Nagykanizsa, Pécs, Tapoica és Zalaegerszeg távbeszélő központokat f. é. március hó 25-én bevonták Burgau in Steiermark, Hartberg, Naudau in Steiermark és Waltersdorf in Steiermark o-ztrák távbeszélő központokkal való helyközi csereforgalomba. Beszélgetési díj ezen viszonylatokban 3 percenként 2 korona. Sürgős beszélgetésekért a rendes díjak háromszorosa, díjköteles szolgálati értesítésért pedig 1 korona fizetendő.

— **A soproni kerületi kereskedelmi és iparkamra** tájékoztató az egyesadó-kivétel és adófelszámolási bizottsági tagok részére címen füzetet bocsátott ki, melynek bekezdése ezeket mondja: Az egyesadó-kivétel és egyesadó felszámolási bizottságokban az iparoság és kereskedőség képviselőinek is hely biztosított. A bizottságok ily tagjai több ízben azt az óhajukat fejtették ki kamaránknak, hogy az adó törvényeknek öket bizottsági tagi minőségben érdeklő rendelkezéseivel behatárolva ismertessék meg. — Ezért véli kamaránk is mellőzhetőnek a bizottsági tagok értekezletek után való tájékoztatását és inkább a törvények idevágó

rendelkezéseit egybefoglaló füzet kiadásával és a bizottsági tagoknak való megküldésével igyekszik a cél elérésére.

— **A kanyaró új gyógyszere.** A kanyaró a gyermekbetegségek között még az enyhébbek közé tartozik, nagy városokban azonban, ahol igen sűrű a lakosság, gyakran igen pusztító jellegűt ölt a kanyaró. Ennek oka abban rejlik, hogy a gyöngébben táplált gyermekeknél a kanyaró súlyos komplikációkkal szokott járni, tüdőgyuladást, légcsőgyuladást és vérmelegzést szokott előidézeni s ilyenkor a halálzási százalék a hetvenel is eléri. Egy hatásos gyógyszer feltalálása épp ezért óriási jelentőségű lenne. Mint az olasz lapokban olvassuk, Paolo Galli dr. faenzai orvosnak sikerült most egy olyan szert találnia, amelyet elektrargolnak nevezett el és a mely minden eddigi kanyaróellenes szerénél hatásosabbnak bizonyult. Különösen olyan esetekben mutatkozik hatásosnak az elektrargol, amikor a kanyaró a csontvelőt támadja meg, ami eddig még csaknem kivétel nélkül halállal járt.

— **Új lap.** A Balatoni Hírlap újra megindult. Első száma március 18-án jelent meg. Közleményei leginkább a Balaton-kultusz szolgálatát. A lap fel. szerkesztője Mangold Gusztáv dr.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Csáktornyai Takarékpénztár R-T. 100 K-t, a Muraközi Takarékpénztár R-T. 80 K-t, a Csáktornyai Vidéki Takarékpénztár R-T. 40 K-t voltak szívesek a Csáktornyai Izraelita Nőegyletnek adakozni, melyért ezúton is hálás köszönetet nyilvánítja Wollák Rezsőné elnök.

— **A jegyzők portómentes levelezése.** Lapunk, egyik lapársunk nyomán szintén megírta azt a hírt, hogy a kereskedelmi miniszter egy rendeletet adott ki, mely szerint a jegyzők magánlevelei címére nem küldhetnek hivatalos s így portómentes levelet. Most Hurmat Nándor ligetvári körjegyző arról értesít bennünket, hogy ily rendelet kiadásáról a jegyzőknek nincs tudomásuk s így előltük ma is érvényben van a M. E. 1902. évi 4600. sz. rendelete, mely szerint idézések s határozatok az előjárások által közvetlen a fél címére küldendők, szükség esetén tértivevénnyel. Egyébként kijelenti, hogy ami a jegyzőségek portómentes levelezését illeti, az annyira agyonszabályozott, hogy készséggel felajánl 500 K-t azon élő postatiszt szobrára, aki a jegyzők portómentességi záradékának szabályait fejből tudja; már pedig azt fejből kellene tudnia a jegyzőknek is, mert hiszen ha egy levelet címez, akkor nem fog hozzá annak tanulmányozásához, hogy milyen ügyben hivatalos ez, hanem rá írja ami eszébe jut, vagy jól esik neki. Ekként a jegyzők által feladott hivatalos levelek 50%-a nem szabályszerűen záradékol, egyszerűen azért, mert a keresk. miniszter sehogys sem akarja a jegyzőknek elhinni, hogy elég lenne a portómentesség igazolásául ez az egy szó: Hivatalos!

— **A gépjárművek és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái** Sopronban április hó 19. napján délelőtt 9 órakor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartani a kellően felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez küldendő Deák tér 8.

— **Vasúti megálló.** A Csáktornyai létesítendő vasúti megálló dolgában Zalavármegye köz. g. bizottságának 783 sz. határozata folytán Hájós Ferenc dr. orsz. gyűl. képviselő elnökölte március 20-án délelőtti vegyes bizottság szállt ki Csáktornyán, hogy

a 40-ik órháznál a helyzetet a helyszínen tanulmányozza. A bizottság tagjai voltak Szalmay József főszolgabíró, Csáktornya részéről Kristofics Károly községi bíró, Dénes Béla közs. jegyző, Wollák Rezső és Zakál Henrik képviselők; a Máv részéről Kaufmann Adolf főmérnök, Vasa Dezső oszt. mérnök, Ferencz Ferenc ellenőr; a Dunántuli h. é. vasutak részéről dr. Rosznoky Jenő titkár; a Déli vasút részéről Sztranzsny István főfelügyelő, Kadnár Károly főellenőr, Szegő Géza főmérnök, Barcza Ignác főellenőr; Csáktornya közönsége részéről Tóth István és Fejér Jenő közs. képviselők, a Laendler-cég képviselőjében Wollák Béla dr. ügyvéd. Miután a Déli vasút propozíció elfogadhatatlanok voltak, a bizottság csak a Máv javaslatát vette elbírálás alá. A Dunántuli helyiérdekű vasút újabb előterjesztéssel állt elő. Megállót hajlandó létesíteni a laktanyánál 12, a tanítóképzőnél pedig az órház mellett 20, vagy 100 méterrel odább az állomás felé 24000 K hozzájárulás ellenében, mely összegekből 6000 K-t magára vállal. A bizottság persze nem döntött az ügyben, ez az összehívandó városi képviselőtestület feladata lesz. A városi képviselőtestület tehát egybe fogják hívni, hogy hajlandó-e áldozatot hozni a megállóhely létesítésére s ha igen, hol: a laktanya vagy a tanítóképző-intézet mellett kívánja-e a megállót? Utóbbi megálló megvalósítását maga a Laendler-cég is mozdítja elő lényeges hozzájárulással, valamint a város polgárai is tekintélyes összeget jegyeztek, hogy létesítését a városnak megkönnyítsék.

— **Adókövető bizottság.** A zalamegyei adókövető bizottságokat most alakították meg. A bizottságok működése az 1914—16. évekre esik s a III. oszt. kereseti adókat fogják megállapítani. Muraköz területére a következő bizottságokat állították össze: Csáktornyai kerület: Elnök Tóth István nyug. tisztartó, elnökhelyettes Benedikt Béla terménykereskedő. Rendes tagok: Heinrich Miksa fűszerkereskedő, Strausz Sándor könyvkereskedő. Póttagok: Kornfeind Nándor nyug. jegyző csáktornyai, Murk István plébános bottornyai lakos. A megye részéről. Rendes tagok: Stefaics Miksa nyug. főerdész, Pálya Mihály pénztári igazgató. Póttagok: Petrics Ignác iparos, Benedikt Béla kereskedő, csáktornyai lakosok. Perlaki kerület: Elnök: dr. Zakál Lajos ügyvéd, elnökhelyettes dr. Pichler Gyula ügyvéd. Rendes tagok: Nosztopi Gáspár közjegyző, Ebenspanger Miksa kereskedő. Póttagok Herman János vendéglős, Meszarics István iparos. Megye részéről Rendes tagok: Spitzer József földbirtokos, Tóth József földbirtokos. Póttagok: Hirschsohn Viktor kereskedő, Heidenfeld Ignác vendéglős perlaki lakosok. Kincstári előadókú a csáktornyai kerületbe Kosztrobszky Ferenc, a perlakiba Mérő Géza pénzügyi titkárokat küldte ki a vármegye.

— **Munkásjutalmak.** A soproni kereskedelmi és iparkamara pályázatot hirdet és kerületbeli munkások számára fentartott és ez évben kiosztásra kerülő hat állami munkásjutalom-díjra. A jutalmak egyenként 100 K-ból és elismerő oklevélből állanak. A díjakat a kamara előterjesztése alapján a kereskedelmi miniszter olyan ipari munkásoknak fogja odaítélni, kik egy munkaadó műhelyében megszakítás nélkül legalább 15 évet töltöttek s ez idő alatt szorgalmukkal és megbízhatóságukkal pályázatuk közül kiváltak. A jutalom odaítélése iránt a munkaadónak kell a kamaránál előterjesztést tennie

és pedig ez év május hó 31-ig. Részletesebb felvilágosítással kívánatra a kereskedelmi és iparkamara szolgál.

— **A Magyar Figyelő** a munkabiztosítás problémájáról nagyrészt vezetőcikket hoz, amelyet egy munkabiztosítási pénztári tisztviselő állév alatt ír. Fabinyi Lili igen érdekes adatokat közöl a lengyel-magyar kérdéshez, amelyet nagy statisztikai apparátussal támogat. Domanovszky Sándor Szegő Gyulának új Rákóczi kötével kapcsolatban a számtízott Rákóczi közl. dolgozatot. Erdéke közgazdasági cikket ír Rudnyánszky György »Állattenyésztés vagy gabonatermelés« címen. Sainhási cikket Ivánfy Jenőről találunk »Machbeth a szinpadon« címen. A szépirodalmi részben Bárony Istvánnak »Fehér Erdő« felirattal novelláját találjuk. A Magyar Figyelő szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VI., Andrásy-ut. 16. Előfizetési ár egész évre 24 korona.

— **Országos kereskedelmi kongresszus.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés fennállásának tizedik évfordulója alkalmából Budapestben folyó évi május hó 3-án díszközgyűlést, 4 én és 5-én pedig országos kereskedelmi kongresszust rendez. A kongresszus napirendjén szerepelnek mindazok az aktuális kérdések, amelyek a kereskedővilágot leginkább érdeklik: így a vám-, adó- és közlekedési politika, a közigazgatás reformja, a kereskedelmi szakoktatás, a perrendtartás, a csődjog reformja, a választott bíróságok kérdése, stb. Az ünnepélyen a német és osztrák kereskedelmi egyesületek kiküldöttjei is megjelennek, a Hansabundot hírneves elnöke, Riesser titkos tanácsos képviseli. Az ünnepélyre és kongresszusra fejrándálóknak az O. M. K. E. mérsékelt áru vasúti jegyet bocsát rendelkezésére. Mivel ugyanekkor tartatik meg a Tavaszi Vásár is, előrelátható, hogy a kereskedők nagyszámmal fognak a kongresszuson résztvenni.

— **Butorcarnok-szövetkezet. Budapest, VIII. öblői-ut. 18. és VIII. József-körút 28.** Magyar iparművészek eregeti tervei alapján készült, modern butorok és teljes lakberendezések. — Az ország legértékesebb és legnagyobb lakáberendező szövetkeze, fennáll a budapesti asztalos ipartestület védnöksége alatt két évtizede. Állandó kiállítás 120 mintaszobával a főváros elsőrangú látványosságá. Csarnoka nyitva reggel 8 órától esti 8 óráig.

— **Az iskolák címere.** A közoktatásügyi miniszter rendeletet bocsátott ki a kir. tanfelügyelőkhöz, hogy az iskolák címereinek tisztánmaradására szigorúan ügyeljenek. A minisztert ezen rendelet kibocsátására a bírta rá, hogy egyes iskolák címereit a por, a méz és a rozsdá mind belep.

— **Jogi vizsgák letétele és módzatai az érvényben lévő szabályok szerint** címmel egy rendkivül hézagpótló mű hagyta el a napokban a sajtót. Behatóan, komoly szaktudással és precizitással ismerteti az egyetemi tanrendszert és a mai jogászképzés hátrányait, úgy pedagógiai, mint gazdasági szempontból. Megszívlelendő tanácsokat ad egyben ezek orvoslására, megjelölve a helyes utat alapos jogászok nevelésére. A joghallgatóknak, szigorúknak, ügyvéd és bíró-jelöltneknek szakszerű felvilágosítást nyújt minden tanulmányi kérdésben és valamely jogi vizsgára, beleértve az egységes ügyvédi és bírói vizsgát is. A könyv Lepage Lajos kolozsvári egyetemi könyvkereskedés kiadásában és a Dr. Dobó jogi és ügyvédi szeminárium (Kolozsvár, Bólyai-utca 3.) szerkesztésében jelent meg.

— **Sorozat.** A honvédelmi miniszter rendelete szerint a vármegye területén az unjonozás április 22-től június 20-ig fogantatosítandó. A rendelet arról is intézkedik, hogy naponként 160—180 embernél több lehetőleg ne vizsgáltsassék meg.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučijivi list za puk
izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Redpitatna ošna je:
Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

MEDJIMURJE

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Burađnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlastnik
STRAUSZ SANDOR.

Pred štelingum.

Došlo je protuletje i za kratko vréme od svih krajov budemo čuli svakojačke lépe i krasne soldačke pesme. Jeden žalostno, drugi veselo popéva, svi su vu jednim jednaki, svaki slavi husara, baku ili honvéda. Povečeri dalko odnese tihi veter ove žalostne ili vesele glase i tu i tam napuniju se suzami oči jedni, jedni devojčici ili tužni i žalostni mater. No, za takve tak veliju, da sputra imaju srdce, tak je mehko. Ali kad si malo premisliju, kaj je sudbina svéta, taki se pomiriju, jerbo splećom i tak néje moći proti tomu nikaj napraviti. Svaki mora znati, da domovinu, žene i decu i onu kolibicu vu koji smo na svét došli, braniti moramo. Braniju pak nas naša deca, koja pod oružjem služiju orsaga i kralja. Istina, da je teško svoje bližnje ostaviti i odnjih se na tak dugo vremena odruziti, ali vréme je tak izversten doktor, da počasu svakomu vmiri žalostno i tugujuće srdce.

Lépa služba čeka onoga, kojega za soldata potegniju. Ta lépa služba pak je: braniti domovinu. Srećen dečko je on, koj za soldata ostane, jerbo zna, da je zdrav, čitav i pre pravi pameti, koj kad jedenput dimo dojde od soldačije, tak je, kak dabi ga čisto premenili bili, pri soldati su čisto drugoga človeka napravili iz njega. Im ako već drugi cil niti nebi imala soldačija kak samo to, da mlado ljudstvo zmuštra tam, da je na čistoću i na poštenje navučiju tam, već samo sbog toga bi svaki vešel moral biti, kojega ova sreća dopadne. Vidimo, kak se mlajšina sponaša, doklam neodide za soldata. Pri soldačiji bolje paziju na mlajšinu i veku pasku i brigu imaju nanju, kak

steri gud roditelji. Néje nikomu tam zlo, koj je posluhen. Prva i najvejša zapoved je tam, posluhen biti. Néga sinka, koj bi tak posluhen i veren bil domaj prama svojim roditeljom, kak je tam vekši oblasti. Nigdar néje smeli tuguвати i žalostiti za onoga, koj soldat mora biti, jerbo vno go dobro se more i mora tam navéti. Za mlajšinu je to najbolša škola.

Letos opet više rekrutov budeju zeli, kak su lani. Velika sila je presilila nato kormana. Odsvunešiji orsagi i vladari od leta, do leta smirum povekšuvleju, smirum se trsiju i beriju da skim jakso armadiu budu imali. Ako je to drugdi tak, niti mi nesmemo dalko odzaja ostati. Ravno svrho toga moral je i naš orsag odrediti, da letos 2388 rekrutov više bude moralo rukovati. Ov broj do 1918-ga leta na 13 676 se mora spuniti. To je spričano delo, jerbo nemo-remo našu jezero lét staro domovinu zapustiti i hititi ju pred neprijatelj, kak falat canjka. Mi se također moramo trsiti, da naši seregi nebudu slabéši, ako nas Bog sbojom bude kaštiga. Nesmemo zapustiti domovinu, nesmemo mirnu gledati, da nas neprijatelj porobi.

Zavezda proti drugi vladi, premalo štukov imamo, dakle najpredi i to se mora povekšati. Vidli smo vu zadnjim boju, da bez štukov boja néje moći tirali i njega zadobiti. Zabadav da svoje ljudstvo on mercvariti, koj menje i slabese štuke ima, kak neprijatelj. Negda jeden vojni sbor samo dvajstičetiri štukov je imal, sad vu naši armadiji šesdeset dobi. To néje još prečuda, ako to znamo, da vu Ruskim sedemdeset i dva ima. Dakle néje mogla niti magjarska vlada drugač napraviti, kak vekši broj štukov prebaviti.

Na granicaj također više soldačije mora stati, jerbo doklam su drugi veliki

orsagi na granici vu jedni kompaniji 120—140 soldatov imali, tuliko je i nam dosta. Vu denešnjim vremenu pak drugi orsagi spuniti su kompanije vu mirnom vremenu na 200 duš, niti mi sad nemoremo menje imati, ako hoćemo, da neprijatelj ne vdere vu naš orsag.

Honvédski minister je već odredil, da se štelinga taki po vuzmeni svetki počme i to aprila 22-ga. Dokončala pak se po celim orsaga juniusa 20-ga bude. Da su stopram sad odredili štelingu i da kesneše bude, kak je to navadno bilo, poleg Ausztrije se sgodilo, jerbo tam poleg zmešarije néšu još vu orsačkim saboru mogli razpraviti novi soldački zakon.

Iz orsačke hiže.

(M.) Kak znamo, minister peneznih poslov svako ljeto dužen je pred orsačku hižu predložiti proračun od onih stroškov, koje orsag treba vu dojdjećem ljetu. Do sada je minister od novog leta do konca leta izračunati dal stroške, tojest penezne potreboče orsaga za jedno ljeto. Od vezda budu se orsački stroški od 1-ga juliusa do drugog jeta zadnjega juniusa izračunali.

Minister financije, tojest peneznih poslov je 19 ga marciusa predložil pred orsačkog sabora račun od orsačkih potrebočah počemši od prvoga juliusa 1914. do zadnjega juniusa 1915. ljeta.

Da budu naši čitatelji takaj znali, koliko penez treba orsag za izdržavanje svoje, vu sljedećim budemo predložili nekoje glavne svote orsačkih dohodkah i izdatkah.

Dohodek na celo ljeto izbije 2264 million i 157 jezer i 852 krunah. Izdatek: 2264 million i 96 jezer i 830 krunah. Tak poljeg

Vu kavani.

Na sred kavane se-
Diju officiri,
Kre njih stare frajlice,
Mladi kavalliri.
Jedni težko dihajju,
Drugi libibrif pišuju,
Jedni sdalko čitaju,
Drugi opet kišuju.

Kelner vam vrti se
Nezna da počine:
Gospo frajle šumfice,
Poderane vire.
Obručaju listi se . . .
Očalje se čistiju,
Cigarette pušiju,
Pod stol listi kapleju.

Tam iz kuta jednoga,
Sjaju se vam dedi.
Mustači pofarbani,
Lasi, kak snég sédi.
Kasséricsa smje se,
S prstom dedom se grozi:
»Ovi stari Jungkseli,
Ovi su vam prokleti!»

Mnogi badav sediju,
Kad—kad jéju nekaj.
Samo van ti glédaju,
Pak veliju gde kaj . . .
Svaki svoju matra si,
Pazi ostrim okama.
— Aj! u ori kavani,
Kaj se sve ne dogadja?

Kutnyák Márton.
Budapest.

Cigan ne dela po večerji.

Jeden navučitelj vu jednim lépim i tihim medjumurskim selu — nećem ran povedati, gde? — ima okoli svoje lépozida-

nice takaj i malo zemlje, koju zemlju je prošlo leto s kuruzom zasadil. Kuruz je već hajdi lépa bila. Ran za okopavati prvič. Ali to je bila nevolja, da je nevučitelj još uvijek vno go posla imel vu školi. Nek bude bolje povédano: drugač bi to on sam prijel za motiku, ar je falat né bil ran veliki. Čuditi se ne moći, ar je vu onim selu najmlajši školas dobro znal, da težaka vu onim selu za nikše peneze ne moći dobiti.

Navučitelj se je jednoga jutra baš pri zajtreku tužiti počel ženi, kaj bude skuruzom, kada nutri stupi jeden, kak sam vrag grdi, črni cigan i prosi za kruha.

Navučitelj je stihla ženi rekel:

— »Kaj pak, ako bi meni ov cigan okopal denes kuruzu? Dobi zajtreka, obeda i večerju za to.«

— »Ajde pitaj ga!«

Navučitelj se obrne do cigana, i ga poprosi, naj mu kuruzu okopa, zato dobi barem dobro koštu i tobak.

— »Dobro, — je rekel cigan ali prije mi naj daju tobak gospodine da si prižgem!«

Cigan taki dobi tobak, ali duhana, stiri pakline, po pet . . . z bélim papirom, ali cigan još reče: »Malo bi se još na zajtrekuval predi, jako sem laćen!« Cigan si dol sedne, i je kavu kre gošpona navučitelja. Kad se nazajtrekuvaju, reče navučitelj: »Ti Cigan, ve pak hajd samo na delo — nad kuruzu!« A cigan veli:

— »Znaju kaj gošpodin navučitelj, ja jim bum nekaj šeda povedal, dajmo pak se i naobeduvajmu taki, da budem ja pollan mogel čeli dén délati od skrbi i brige za obed.«

Navučitelj se je smejal, ali nazadnje je ipak privoliil, nek bude, ništ neškodi, barem se već opravi.

Kad su se bili naobeduvali, reče cigan: — »Zajtrek i obed smu opravili, ajde još malo i povečerjajmo, jerbo lahko onda po zdravi Mariji idemu bez brige spat!«

Navučitelju se je to nekak spjasno

proračuna ostal bude još kakti suvišak 61 jezer i 53 krunah.

Poglednimo na kakve cilje potrebuje i izdaje orsag ov veliki dohodek, koj iznese, kak smo vidli, ober dvejzer dvestosestde setčetri million korunah.

Za obdržavanje kraljevskog dvora trebamo 11 million i 300 jezer krunah. — Za obdržavanje orsackog spravišća 4 million 824 jezer i 49 korunah. — Za zajedničke posle (s Austrijom) 125 million, 127 jezer i nekoliko stotin krunah. Sim spada i vojničstvo izvan honvedah. — Na penzije 45 million 35 jezer i nekoliko stotin krunah. — Na kamate i izplaćivanje orsackih dugah 338 million 870 jezer i nekoliko stotin krunah. Za Horvatske i Slavouije 32 million i 500 jezer krunah. — Za ministarstvo nutrašnjih poslov 119 million 439 jezer i nekoliko sto krunah. Sim spadaju izdatki za obdržavanje varmegije, plaće varmegijskih činovnikov, doktorov i t. d. popravlanje i sidanje cestah i t. d. — Za ministarstvo peneznih poslov 285 million 627 jezer i nekoliko sto korunah. Sim spadaju sve plaće onih, koji se s pobiranjem orsackih dohodkov baviju, fabrike za dohana, cigarje, i t. d. — Za ministarstvo trgovačkih poslov malo menje kak 520 million korunah. Sim spada i uzdržavanje željeznica, morskih i drugih ladjah. — Za ministarstvo poljedelskih poslober 82 million korunah. — Za ministarstvo cirkvah i školah 132 i pol millionah. Sim spadaju nadpladki duhovničkih, obdržavanje i zidenje cirkvah, višesih, srednjih i pučkih školah i t. d. — Ministarstvo za pravice 60 million 41 jezer i nekoliko stotin korunah. Sim spada plaća kraljevskih sudcah, gruntovničarah i drugih činovnikah. Ministarstvo domobransko više kak 78 million korunah. Sim spadaju svi oni troški, koji se trebaju za obdržavanje honvedstva.

Vežda poglednimo još, iz česa ima orsag najviše dohodkov? Prvič iz stibre (poreza, trafike) štemplina i drugih stvari, koje k financministarstvu spadaju. Ov dohodek iznaša 1237 jezer millionov petstojezer korunah. Drugoč: željeznce zidanje novih željeznica, mostih i t. d. pošta i druge stvari, koje k ministarstvu za trgovinu spadaju. Ove iznašaju više kak 627 jezer

vidlo, ali nazadnje je ipak privolil. Ve su se i k večerji spravili, smo da ciganu svu volju sveršiju, koj bude tak dober, da njim taj čeli komad kuruze do večera okopa.

Kad su se navečerjali, je već sunce hajdi v soko bilo. Navučitelj se stane, i počne se odpravljati vu školu, a cigan pak — namesto da ide okopavat — se na klup doli legne i počne spati.

Navučitelj je bil ovde strašno srdit, ar ve neje videl delati svojega težaka, i kada vidi, da grdo smrti nad njim:

— »Hej cigan! Ti pes leni! Ajdi nad kuruzu kaj budš pak vežda tu spal? Vidis, vidš to kaštigu božu!«

Cigan je oči otvoril, zdignul glavu i okolo pogledal, nekaj je preketel, gori skočil i rekel:

— »Niti moj dedek, niti moja babica, niti moj stric, niti moj otec neje delal nigdar po večerji, pak i ja nebudem!«

Stém si je skrijaka potegnul prek čela, i čemerno odišel...

Kutnyák Márton.
Budapest.

millionov krun. Trećič: imanja (zemlje, šume) orsacka gospodarstva, koje orsag sam obdelava, ili na rendu dava i drugi k poljedelskomu ministarstvu spadajući dohodki, koji iznašaju više kak 60 jezer millionov korunah.

Minister za financije je vu saboru veliki govor držal, kada je vu orsackoj hiži predložil preračun orsackih stroškov, koj govor su ablegati s »éljen« vikom prijeli.

Razprava bude se po vuznu obdržala o računih, kajti su se ablegati rezliši na vuzmene vakacije. Orsacko spravišće bude se opet po vuznu izišla.

Velika nesreća na morju.

Poleg Velence na morju grozotna nesreća se je pripetila na morju. Pont ob šesti vuri odišla je jedna menjša paroladja, da nazat dopelja one, koji su se čeli dan vu Lidó zvanim kupeljišću zadržali. Kak je ostavila paroladja, vidlo se je, da naproti ide ošta Stabilimento jedna pod brojom T. 56. zvana taljanska torpedoladja, koja je na morju manöver imala. Torpedoladja vu Santa Elizabeta postajališće se je zurila, ali kad je predsobom spazila paroladju, koja je blizu osemdeset putnikov vozila, neje dala nikakvu zlamenje, da bi opomenula bila kapitana na nesreću. Na mali ladji je kormanoš ravno vu zrak zijal i gledal, kak lečeju mašine vu zraku. To je bilo veliki nesreći zrok. Obedvje ladje prekesno su spazile, da se jedna drugoj vugnoti mora. Kad su to previdli, obedvje ladje su se hudo zavrnale i drugo minutu se je već nesreća pripetila. Torpedoladja s celom jakostjun. se je zalelela na paroladju, tak rekuć gori se je hitila nanju. Vu ovim hipu ladja se je nadvoje rezkolila i tak spotrla, kak jeden mali oreb.

Kaj se je sad vidlo, to neje moći spisati. Veliki krič javkanje se je čulo. Torpedoladja je odmah postala. Vu ovim času se dokončala nesreća. Ona polovica vu kojoj su putnici bili vu jednim megneju je vu morje vtunula. Druga stran pak na kojju je kormanoš stal, na falacke se je zdrobila. K tomu pak od vaperotto ladje kotel je eksploderal i čeli šereg putnikov pležeral. To je zrok bil tomu, da vu špital su sami pležerci došli po katastrofi. Za šest, sedem minut vaperotlo je već pod morjom bila. Morje je puno nastalo za mrtvi i pležerci. Voda je sve okolo kervava bila. To je zrok, da doklam je pomoć došla, već su skorom svi mrtvi bili.

Drugi dan opoldan su počeli vtopleno ladju vun zdigati. Strahovitnemi lanci su prekapčili prek ladju i na lice mesta spravljenami mašinami su ju vun zdigli. Medtem toga su sedem mrtvih našli.

Pretrgjeno ladju na pol pod vodom su vu arzenal odvekli. Sveskupa sedemdesetsedem putnikov je bilo na ladji. Do drugoga jutra dvajstisedem mrtvih su našli, za koje još ne su pozvedili odkud su i kak se zoveju. Na vaperettonu su dvě zaručnice bile, obedvje su vu morju našle smrt. Poglavarstvu je zatvorili dalo mašinista i hacara, kormanušah nemoreju najti, koj je zrok bil celoj nesreći. Od torpedoladje kapitana lakodjer su zaprli. Do polnoči jedenaist mrtvih su spoznali.

Nazadnje marcaša 21 ga još dva mrtve su našli na nesrećnoj ladji. Mrtve su taki vun spravili. Našli su vu ladji nadalje sva-

kojačke taške, bote, pisma, kapute, rubce i druge stvari. Poleg ovih stvari budu mogli prepoznati mrtve.

Debessy Franciska grofica ovak pověda nesreću: Kad smu se tresnuli, ravno sem za Bossi litanantom stala. Odmah sem vu vodu se zrusila. Okolo mene strahovitno su se ljudi nacukavali vu vodi. Mužkarci i ženske su se borili, da do falacek deske ili drěva dođeju. Mene su lakodjer pograbili tak, da sem niti s rukami, niti s nogami nikaj ne mogla. Svelikom mukom i terpejnijom sem mogla se od segurne smrti obraniti. Jedenput su me već čisto pod vodu potegli. Komaj i komaj sem mogla nazat na zrak dojti. Kad se nesreća pripetila blizu trideset nas ga bilo na krovu, svi smo vu morje opali.

Pred špitalom, gde mrtvi ležiju, na hiljada ljudstva stoji. Krič i plač se čuje, kad jednoga ili drugoga mrtvaca spoznaju. Vu Velence varasu na svaki hiži črna zastava visi.

Ove dane bi se bil ravno vu Velenci nemški cesar s taljanskim kraljom žisel. Varaš se je k velikoj paradój prepravljal. Stoga sad nikaj nebudē, čeli varaš je vu veliki žalosti i poleg toga nikakva svečanost nebudē, kad Vilmoš vu Velence dojde.

Mrtve su svelikom paradom i žalostjvu v pondeljek pokopali. Iz našega kraljestva na sreću nikoga neje bilo na ladji.

Kakvo krmu treba povati?

Takvo krmu naj pova gazda, koja najbolje paša za zemlju. Neje moći kakvo gud krmu zapovati vu ovi ili oni zemlji. Ako je zemlja naprimer hamučna ili pėsek, onda takvo krmu povamu vu ovi zemlji, kakva vu hamuku ili vu pėsku najbolje raste i najvećši hasen donese, ako pak je ilovača, onda opet se briniti moramo, da takva vu iluvači izversten plod donese.

Opet ima i takve krme, koja tak vu hamučni, kak i vu trdi zemlji jednako lėpo zraste. Takva krma je naprimer lucerna, koja s vun čistoga pėška i mlajnate zemlje svigdi lėpo naplati delo i strošek.

Jedenput zasejana lucerna četiri — pet lét raste, na prvim klasu i dobro pognojeni zemlji pak i devet — deset lét se ne zdodje, i smirom podjednoma lėpi plod nosi. Neje samovoljna i vu suši lėpo raste, ravno zato, lucerno denes već svespud povaju, jerbo je prvi klas krma. Prvi klas pak je zato, jerbo tak zeleno, kak posušeno jako rada jede svakojačka marha iliti živina. Izversten plod nosi i skorom svako leto petputa moći ju kositi. Lucerna još k tomu i zato je prvoga klasa krma, jerbo ponjoj se zemlja popravlja. Ravno onu stvar prebavi zemlji, koju zemlja najbolje želi. Vidi se stoga, da lucerna je jedna najtalesha i najbolša krma, koja pre niti jednim gospodarom nesme faliti.

Lucerno je najbolje po takvim silju sejati, pod koje se je dobro pognojila zemlja. Ako je zemlja već pred dvemi, tremi létmi bila pognojena, vu takvu zemlju samo onda smeti lucernu posejati, ako je još vu dobri jakosti i ako je ne dokraja vun scecana.

Rudni gnoj je jako hasnoviti za lucernu. Najbolje pak je zahvalna takvoj zemlji, koju smo stakvim gnojom pognojili vu kojju je dosta fosfora. Nadalje pak štima i thomasalak zvani rudni gnoj, od steroga na jesensko oranje četiri, pet metercentov

moramo reztepati na mekotu zemlje. Koja zemlja pak premalo vapna ima vusebi, takvo anda stakvim prahom pognojimo, vu kakvim je i dosta vapna. Po vapni puno bolje raste i puno je lepša.

Pod lucernu na jesen gliboku se mora zemlja s orati, naprotulelji pak se samo dobro povlači i tak se seme poseja. Zemlja mora raha biti.

Lucerna se naprotuletje seja i to skim predi. Ako je zemlja ne jako smetliva, neje potrebno s jetmenom ili žitom sejati. Semenom neje smeti aparati, ako se na rede seja, onda je i dvajati kil semena potrebno na katastralno mekotu. Seme samo stakvoga mesta smeti kupiti, gde smo segurni, da nas nebudu prevarili. Zahtevati je treba od tergovca, da je seme čisto od grinte i da zapecađenim žaklu pošle. Koj takvo seme poseja vu kojem je grinta, on nebudu lucernu kosil neg serditost. K tomu pak ako grintu ne sfonda, lahko se još i kaštige zahodi.

Više vrsti lucerne ima. Prinas je najbolša i najviše sejaju tak zvano magjarsko lucernu, jerbo za ova našu podnebinu je najbolša. Zato neje smeti poslušati na takve tergovce, koji s velikim glasom ponudjaju svakojačke druge vrsti i tele, jerbo najvišeput se stēm dobro vkanimo.

Lucerna se negda zasmeti, tojest dračnata je, vu ovim položaju drača fondati moramu. S vun toga pak tak na jesen, kak i naprotuletje dobro ju treba s branum povlačiti, da se zemlja malo naraši.

Najveksi neprijatelj je lucerni grinta, proti njoj se na svaki način moramu braniti i to, kak se je samo moći. Negda se kukci zapovaju vu lucerni i tuliko njih, da nam celo letinu uništiju. Proti tomu se samo tak moći braniti, ako kukce na jesen i na protuletje skup polovimu i onak je sfondamu.

Ako zelenom lucernom hočemo hraniti, onda se predi mora pokositi, kak vu cvēt vuđe, ako pak ju na zimu hočemo spraviti, onda ju pak pokosimo kad jedenput cvesti počme. Paziti moramo na plaste, da se lépo jednako sušiju. Skup spraviti i nakladati pak samo na večer ili rano vjutro smeti, doklam je vuhka, da se drobno listje doli ne stere i neostane samo steblje.

Lucerna je najvredneša krma.

KAJ JE NOVOGA?

— **Vilmoš cesar vu Beču.** Marciaša 22-ga ob pol jedenajsti vuri je doletel zosebni vlak na bečki kolodvor. Glavni varaš Ausztrije svečanostjom je čekal glasovitnoga imperatora. Vjutro rano od Hoch und Deutschmeistera regimenta jedna paradna kompanija sglasnom muzikum je odišla na kolodvor, koj je lépo nakinčeni bil. Perron je ves oblečeni bil sčerlanami tephi, na serdini je postavljani bil paradni i nakinčeni šator. Okolo desete vure svi službeniki su već vuni bili na kolodvoru. Ministri, generali, nemški, konzul, činovniki od diplomacije, varaški poglavari i polgarmestri su vu paradni odeći čekali velikoga gosta. Za pol vure došel je sam kralj vu pruski generalski opravi. Pol jedenajst je bilo, kad je vlak s Vilmoš carom na kolodvor doletel. Vilmoš još iz vliaka je radostno pozdravljaj kralia. Kad je vlak postal, odmah je doli skočil, prijel je Ferenc-Jozsefa i dva put ga je kušnu. Banda je nemškoga himna zaigrala,

bubnji su ruzili i Vilmoš se je zrukuval sa nadhercegi, odišel je pred paradnom kompaniom i za tem se je vu kočiju sel. Bečki stanovniki po celim putu, tjam do schönbrunnskoga kašteja su zradostjom pozdravljali i slavili nemškoga cesara.

Med soldačkim okrugom je takov glas, da na jesen Vilmoš opet bude monarchin pohodil i nazocen bude na velikim manövrü. Sam kralj Ferenc József bude ga pozval na veliki manöver. Manöver okolo Kőszega bude. vodja sam Ferenc Ferdinand kraljski nad-Prvi herceg i princ bude. Na manövrü nazočni budu pozsonyski, gracki, zagrebački i bečki vojni zbori.

— **Pojedjeni missionaruši.** S groznom smrtjom su sprevodili svoj život šest missionaruši, koji su svrhu toga odišli na Hebridak zvane otoke, da med tamošnjim divjim narodom nazveščaju našu sveto veru. Na Mallikolo zvanim otoku su počeli navu cati divjake, kaj je keršanska vera. Jedenput su se samo sčistoga mira sbunili divjaki, prijeli su missionaruše, zatukli su je, zalem pak pojeli. Tak su nastali naše pravične vere mučeniki, dalko od svojih prijateljov, od svoje domovine. Žali bože, da još vnogoga takvoga ljudstva živi posvetu, koji još nikaj neznažu od civilizacije.

— **Vilmoš cesar vu Velenci.** Vilmoš cesar v tork popoldan je došel vu Veneziju. Iz kolodvora je odmah na jednim čunu na Hochenzollern zvani yacht odišel. Varaš je ves nakinčeni čekal cesara. Banda je nemškoga himna igrala, kad je vlak na kolodvoru postal. Vilmoš cesar je vu ovim vremenu admiralsku opravu nosil i nad oblok stoječki saluteral i najpredi je Garelli admiral pozdrvil. Na kolodvoru dugu se razgovaral Grimani polgarmestrom. Doklam je to trajalo, vu zraku je jeden aeroplan sim, tam létal, kojega je Vilmoš dugu gledal. Cesar je polgarmestru 3000 korun dal na pomoć onim, koji su nekoga sgrabili na vaperetto ladji. Na Hochenzollern yachtu je najpredi marinerom zahvalil, da su tak lépo se sponašali, kad se na morju nesreća pripetila i da su tuliko ljudstva od segurne smrti obranili. Na Hochenzollern yachtu je pottam obed bil, na kojim je Vilmošov dober prijatelj grof Sacini nazočen bil. Iz Trieszta pišeju, da od monarchije flotta pozdravljala bude Vilmoša vu Triesztu. Kak se glasi, cesar bude pregledal Viribus Unitis taborsku ladju. To bude prvi dreadnought od naše flotte, kojega Vilmoš pohodil bude. Ladje sprevodile budu Vilmoša vu Korfu i odonud do Kattaro. Iz Rima pišeju, da Viktor Emanuel taljanski kralj vu Veneziju je odišel, da se tam s Vilmošom zide.

— **Na hataru.** Čaklornyaški hatarski redari vlovili su jednu žensku, koja se za Rác Annu dala vun. Kad su ju izpitali pozvedili su da fotišno ime je povedala, pravo ime ji je Schmidthoffer Erzsébet, koju već sdavnja iščeju po orsagu s bog tatbine. Minući tjeden je vu Nagykanizsi vno go pokrala i sad je nad Čaklornya varaš stela iz orsaga vun skočiti. Zapri su ju.

— **Občine pod vodom.** Kak iz Satorajauhelyja Zemlépn varmegije pišeju Butka, Beregnö, Ráska, Hegyi és Málcis občine i okolica je pod vodom. Vno go deždja je opalo i potoki su se tak naduli i rezlejali, da su sve moste s odnesli i pute spretrgali tak, da sad niti do jedne občine neje moći. Varmegija je pionere prosila, da na pomoć budu nesrećnim obćnam, koje su

već i lani vno go kvaruvale poleg povodnje. Tak veliko zlo je tam, da siromaški narod niti kruha neima. Ministerium je poslat žitka siromakom, da barem za silo hrub budu imali.

— **Zgorëta krma.** Vu Encs občini v srëdo predpoldan vužgal se Madarász Kálmán gospodara škedenj. Ogenj je prek žisel na žitnicu, odonud na stalu i sve je do fundamenta zgorëlo. Najveksi kvar je vu gospodarskih mašinah i vu krmi. Kvara su prek šestdeset korun prešarcali koj plaćen bude, jerbo je sve sekulerano bilo.

— **Lošonc pod vodom.** Okolo Lošonca već više danov dan i noć deždž curi. Sbrgov se tuliko vode nabralo vu potoke, da su čëo okolicu oblejali. Cseberék, Sósliget, Ipolysztele i Ipolyberzence občine su pod vodom. Lošonc varaša Somoda zvana stran takodjer je sva vu vodi. Po okolici je strahovitno zlo.

— **Na smrt.** Strahoviten dvoboj je bil vu Madridu med dvemi junaki s imenom Antonis Neverotto i Ludvigo Maretotele. Obedva su vu jednu devojčicu bili zaljubljeni i niti jeden se je ne štel drugomu vugnoti. Previdli su, da jeden s med njih je svišëega na svëtu, svrhu toga dvoboj su odlučili med sobom do zadnje kaple krvi. Vu jedni privat hižu su se zaklenuli i najpredi svaki je višeput strelil, ali niti jeden se ne tak pležeral da bi skup opal. Nato su naprë zeli kusture i strahoviten dvoboj se započel. Kad su žandari vu hižu vdrlil, obedva su već strahovitnemi ranami na podu ležali. Odmah su je vu spital odpejlali, gde su drugi dan obedva vumrli.

— **Život supruge.** Sztrulyovics Lázár mármarosozigetli poljodjelavec tak je štel svoji jedenajst deci napomoć biti, da je na smrt betežnu ženu sekulerati dal na dvanajstjezer korun. Mesto žene je jedno kak jedno zdravo snehu sobom zel i njo je dal s doktorom previziterati. Žena mu je za par danov vumrla i lukav poljodjelavec je zahteval od družtva peneze. Tam su taki previdli, da vu ovim postu nekaj nemore pravični biti. Zatužili su poljodjelavca svrhu ciganje i pred sudom se je pozvedilo, kak je napravil. Siromak mesto dvanajst jezer korun je osem mesecov rešta dobil.

— **Razbojniki.** Vu jedni budapeštinski cirkoi spazili su da nešči po cirkvi peneze krađe. Već su višeput potrte sparavce našli. Policaji počeli su paziti i na zadnje su celo bandu vlovili. Počinitelji su sami deset, dvanajst lét stari dečeci bili. Prijeli su je i prek su je dali sudu.

— **Potreš.** Vu Obëce občini minući pondeljek okolo polnoći potresa su čutili. Stanovniki od straha su na vulicu odbežjali i do jatra nišči je ufal pod krov. Po hladni noći vno go su se prehladili. Kvara ga ne bilo nikakvoga. Neštere slabše stëne su spokale

Obznane urednika.

— **E. K. Ludbreg.** Vaše, na 11-ga ožujaka poslana 24 komada pripoviedke smu s radostjom primili. Hvala za vaše djele, s kojimi Vi naše novine podupirate. Medjimurski puk svigdar ljubezno čita one liepe i ponëne pripoviedke, koje od Vaše krue dobivamo. Imamo još u lane poslnih pripoviedkih, red će doći i na one; prosimo malu trpljivost. Budemo se trsili, da na kratkoma i medju vezda poslnih pripoviedkih neštere u novine dojdeju čim predi. Primite naše blagohotno pozdra.

Gabona árak. — Ciena žitka.

mmázsa	1 m.-cent,	kor. fill.
Buza	Pšenica	22 00—
Rozs elsőrendű	Hrz	15 20—
Árpa	Ječmen	15 00—
Zab	Zob	14 00—
Kukoricza	Kuruza suha	14 10—
Fehér bab u ₁	Grah beli	18 00—
Sárga bab	„ žuti	16 20—
Vegyes bab	„ zmšan	16 00—
Kendermag	Konopljenoseme	18 00—
Lenmag	Len	20 00—
Tökmag	Koščice	23 00—
Bükköny	Grahorka	16 00—

58, 65 és 66. sz. 1914.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bíróság: végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. járás-bíróság 1913. évi Sp. I. 35 és 36/2 sz. végzése következtében Csáktornya-Vidéki Takarékpénztár Részvénytársaság Mózes Dávid és Mittler Lipót javára — csáktornyai lakosok ellen 2700 K. 923 K 56 f. és 354 K 40 f. s jár. erejéig fogalatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 3644 K-ra becsült korecsmai felszerelés, bor, üres hordók, 1 lécezett kukorica kas, 1 üsző, 2 tehén és 1 szekér-ből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. já-

rásbíróság 1914. V. 10 és 1914. V. 52 és 53/3 sz. végzése folytán 2700 K 923 K 56 f. 354 K 40 f. erejéig Csáktornyan Rákóczi-utca 38. sz. a.

1914. évi április hó 1-án d. u. 2 órája

Drávaszentivánon Okresa Józsefnél

1914. évi április hó 2-án d. u. 9 órája

Muraszerdahelyen Szerecz Józsefnél

1914. évi április hó 2-án d. u. 2 órája

haláridőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legelőbbit ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Csáktornya, 1914. márc. 17.

868

Röviden mondva!

A „Valódi“ : Franck : kávépótlék a „kávédaráló“-val a legjobb. — A jó zamatja, színe és az ízletessége minden háziasszonynak állandó megelégedést és megtakarítást biztosít.

867 3-10 **Elsőrendű menyasszonyi ke-lengyék, összes fehérnemű árak u. m. vásznak és asztal-neműnk legjobb minőségben és legolcsóbban beszerezhetők**

Deutsch Lázár áruházában, Vараždin, Vetrovičev-trg 16. - Telefon 42.

Nagy választék szőnyegekben !!!

Hepp Ede, pekar Csáktornya

Rakóci-utlica híze broj 18. poleg Kraljevskoga suda.

Ima takaj trgovinu od najbolše vrsti

v a p n a .

Koji treba za zidanje, može ga dobiti u svako doba doma pri njemu uz naj-falešu ciena. Koji treba cieli vagon dobi vapno čisto fal. Tržim takaj razciepana suha bukova drva i lapora na vagu.

668 56—

779/1914.

Perlak község előljárósága.

Árlejtési hirdetmény.

Perlak község 1914. évi március hó 8 napján 14 szám alatt kelt határozatával egy emeletes bérház (poszfahivatal és orvosi lakás) építését határozta el, ezen építési munkának biztosítási céljából **1914. április hó 2 napjának d. e. 9 órájára** a községégház tanácstermében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást és ezt követő szóbeli árlejtést hirdet.

1. Az összes munkálatok 1914. évi június hó 25-ig teljesen befejezendők.
2. Csakis szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett a községi előljárósághoz az árlejtés megkezdéséig beérkező ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni, ennek elégtelensége folytán a szóbeli árlejtés nyomban folytatattik.
3. A versenytárgyaláson minden hazai iparos részt vehet, ki ipara gyakorlására törvényes engedéllyel bír. — Azon pályázók kik a szóban forgó munka teljesítésére hatósági engedéllyel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottal megnevezni és képesítését okmányilag igazolni.
4. Az ajánlatához az engedélyezett költség 10%-ának megfelelő bántópenzt, akár készpénzben, akár elfogadható érték papirokban, vagy takarékpénztári betétkönyvben a község pénztáránál befizetni, illetve letenni.
5. A munkálatra vonatkozó tervek és feltételek a községi előljáróságnál hivatalos órák alatt megtekinthetők.
6. A munka elnyerője az építéshez csakis oly anyagot és berendezési tárgyakat használhat fel, melyek a magyar korona országai területén állíttatnak elő és természetnek, kivételt képez az itt be nem szereshető anyag.
7. A munkálatokhoz magyar honos iparosokat, munkavezetőket, munkásokat és napszámosokat köteles alkalmazni.
8. Az ajánlatban világosan és határozottan kiteendő, hogy ajánlatot tevő a feltételeket ismeri és elfogadja.
9. Az ajánlat csakis egész munkára tehető.
10. Vállalkozó köteles a közszállítási szabályrendelet feltételeit szigoruan és pontosan betartani, mert ellenkező esetben annak kihágásáért megtorlással sujtatik.
11. Az összes bélyegilletékeket, valamint a tervek és költségvetések költségeit a vállalkozó viseli.
12. A községnek jogában áll a beérkezett ajánlatok és szóbeli ígéretek között az ajánlott árakra való tekintet nélkül választani.
13. Az előirányzott összeg 19649 korona 88 fillér.

Perlak, 1914. évi március hó 23-án.

Zala József jegyző.

Szacser Balázs bíró.

Progress egészségügyi cigaretta hüvely és papír anconarcotice vattával ♦ Kapható: Fischel Fülöp (SIRAUZ SÁNDOR) papirkereskedésben Csáktornyan

MIELŐTT

cipőszükségletét beszerzi, nézze meg **KELEMEN BÉLA** árúházának cipőkirakatait, hol a legjobb gyártmányu legdivatosabb úri-, női-, leány- és gyermekcipők a legnagyobb választékban raktáron vannak és legolcsóbb szabott árakban kaphatók.

INGYEN KAP minden vevő minden pár cipőhöz egy doboz cipő-krémet!!

Ezuttal felhívom a nagyérdemű közönség becses figyelmét ujabban bevezetett **fiú ruháimra, fiú- és leányfelöltőkre**, melyekből a legolcsóbbtól a legjobb kivitelig raktáron tartok. **Vidéki megrendelések**ek postafordultával eszközlők és választékot szívesen küldök.

KELEMEN BÉLA - DIVATÁRHÁZA - CSÁKTORNYA - FŐ-ÚTCA

!! Bútorüzlet megnyitás !!

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy a **FIALOVITS-féle** üzletet sikerült az örökösöktől megvennem. 852 3-*

Üzletemet a mai napon megnyitom

és az összes raktáron lévő árukat **olcsón eladom**. Eladásra kerülnek: **Fa-, vas- és rézbútorok, szőnyegek, függönyök, mindennemű kárpitozott bútorok.**

Üzletemet tovább folytatni szándékozván, felszerelem raktáramat a mai kornak megfelelő

legmodernebb bútorokkal

Sok évi tapasztalatom és összeköttetéseim folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a n. é. vevőimet nemcsak hogy **elsőrendű és legmodernebb árukkal** szolgálhatom ki, hanem **minden versenyt** a fővárossal szemben is felvehetek, úgy hogy **mindenki helyben szerezheti be** szükségletét.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

SZEKELY VILMOS Nagykanizsa

Ujdonság!

Paganini hegedű-zongora

a legnehezebb hangversenydarabokat művésziessé játsza.

UJDONSÁG! Mozitulajdonok! A gépész igen könnyen kezelheti a zenélőgépet és a képekhez való darabokat választhatja. — Villamoszongorák, Orchestrionok, Phonola, Ducanola, 700 koronától feljebb. — Zongorák, pianóok, harmoniumok olcsó áron, részletfizetésre, jótállás mellett.

Helyettesít egy egész zenekart.

Szállodák, kávéházak, vendéglők, éttermek részére pénzbedobással. — Rövid idő alatt letörleszti önmagát. 629

SCHMIDT EDE CSÁKTORNYA.

felséges ízű fehér vagy arany sárga csemege mézet 5 kg.-os csinos postadobozokban 10 K-ért szállít bérletve a

„**MÉH**“ a magyar méhészek értékesítő szövetkezete, Budapest, Váci-ut 108 af. Szakkérdésekben díjtalan felvilágosítás!

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy Csáktornyan a **Szükutca 14. sz. Molnár-féle** házban, folyó hó 20-án

kristály gözmosó, - fényvasaló és vegytisztító intézetet nyitok.

Bármiféle háztartási fehérnemű tisztítását, mosását, vasalását a legjutányosabb áron elvállalom és gyorsan, pontosan végzem.

Vidéki megrendelések szintén a leglelküismeretesebben teljesíttetnek. Szíves pártfogást kérve, maradok

teljes tisztelettel

Reinisch Istvánné.

Grozdciepak!

Za prodaju je u najboljim vrstu I. klas kokvoči 1 i 2 godišnji; nada je direkt plodonosan crven Delavare, kao što Tokaj-Hegyaljaiiski, korjeniti Riparia Portališ i odlični vini u jeftini ceni se moreju dobiti.

Molnár Mihály, abaujszántói stanovnik. :: Cijenik zabadau!